

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון כ"ג - פרשת בהעלותך תשפ"ד

אבל בגלל שהגוף מגיע מן האדמה העכורה, לכן לא תמיד הוא נותן לאדם לעבוד את הבורא, והנשמה צריכה 'לשכנע' את הגוף, שיצטרף יחד איתה לעבודת ה'.

מגן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מביא 'דו שיח' מעניין בין הנשמה לגוף, וזה מרומז בפסוקי הפרשה:

'ויאמר משה' - זו הנשמה.
'לחובבי' זה הגוף, ש'צריך' לחבב את התורה והמצוות, אבל לא תמיד עושה את זה.

וכך אומרת הנשמה לגוף: **'נוסעים אנוח'** - הנשמה מדברת בלשון רבים, כי יש בה שלושה חלקים: נפש רוח ונשמה] אנוחנו לא נמצאים בעולם הזה בקביעות, אלא תמיד מתקדמים לעולם הבא, **'אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם'** - לכן עדין.

ולכן **'לכה איתנו'** - תצטרף אלינו לעבודת ה', ואז, **'והטבנו לך'** גם לך, לגוף, לך טוב בתחיית המתים, כי הגופים של הצדיקים יקומו יחד עם הנשמה. **'כי ה' יזכר טוב על ישראל'**, ואת הטובה הזאת יהיה רק לעם ישראל, ולא כדאי לך להפסיד אותה.

אבל הגוף 'לא משתכנע' מיד, ואומר: **'ויאמר אליו לא אלך'**, אני לא רוצה להצטרף אליך, אלא **'כי אם אל ארצי ומולדתי אלך'**, אני רוצה להמשיך ולהימשך אחרי שורש ומקור הגוף, שזו האדמה, הגשמית והחומרית, ולהינות מכל תענוגות העולם.

והנשמה לא מתייאשת ואומרת: **'אל נא תעזוב אותנו'**, תישאר כן איתנו לעבוד את ה', **'כי על כן ידעת חנותינו במדבר'**, כל הסיבה שירדנו מהעולם העליון 'לחנות' כאן, זה בגלל 'מדבר' - שהגוף 'כיל 'לדבר' בתורה ותפילה, מה שהנשמה לבדה לא יכולה. **'והיית לנו לעינים'** ואתה - הגוף, 'כול 'לראות' כל כך הרבה הזדמנויות לתורה ומצוות כאן בעולם הזה, מה שהנשמה לבד לא יכולה, ולכן **'אל נא תעזוב אותנו'**.

ותדע, ממשכה הנשמה בדבריה אל הגוף, **'והיה כי תלך עמנו'** - אם תצטרף אלינו, **'והיה הטוב הוא אשר יטיב ה' לנו, והטבנו לך'**, 'והיה' זה לשון שמחה - שהשמחה בתחיית המתים לגוף, תהיה גדולה יותר מכל תענוגי העולם הזה. וכך, בטענות האלה, אפשר לשכנע, ולרתום את הגוף לעבודת ה'.

יום שישי

מעלת הענוה

כאשר מדברים על 'החסאית' של האבות הקדושים או הנביאים, צריך להיזהר, ולדעת, שלא מדובר בעבירות במושגים שלנו, אלא בדברים שלפי מדרגת הגבוהה היה נחשב חטא, שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, והסיבה שנתנו בתורה, בשביל לומר אותנו מוסר ויראת שמים.

בפרשה מובא החטא 'כביכול' של אהרן ומרים, שדיברו בגנות פרישותו הרבה של משה רבינו, וטענו שגם הם נביאים אפילו שלא מתנהגים בפרישות גדולה כל כך, ולכן גם משה רבינו לא צריך להיות פרוש עד כדי כך.

לפני שהתורה מספרת את מה שהקב"ה השיב להם על טענותיהם, נכתב פסוק, שלאכורה נראה שהוא לא קשור בכלל לנושא של נבואת רבינו, וכך נאמר: **'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה'**.

שואל מגן 'אביר יעקב' בספרו 'מעגלי צדק' (אות י) מה הקשר בין מעלת הענוה של משה רבינו למעלת הנבואה ולפרישותו? ומסביר, שהתורה כותבת את שורש הטעות שהיה להם לגבי מדרגת נבואתו של משה רבינו, כי הם חשבו שמדרגת נבואתו היא שווה למדרגת הנבואה של משה, אבל הם לא ידעו שכל המעלות והמדרגות הרוחניות שיש לאדם, כפי מה שהוא יותר עניו, ממדרגות שלו גם כן יותר גדולות, ובגלל שמשמה היה 'עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה' גם נבואתו היתה במדרגה שאין כמוה בעולם, ולכן אפילו שגם הם היו נביאים, אבל עדיין אי אפשר להשוות בין דבר ה' אליהם, ובין דבר ה' למשה רבינו.

ולכן נכתב הפסוק של מעלת הענוה, לפני תשובתו של הקב"ה אליהם.

אנחנו צריכים ללמוד מזה, שלא מספיק לעסוק בתורה ובתפילה, אלא צריך ענוה יחד עם כל המעשים, ואם מתנאה חלילה, אפילו אם הוא מתפלל לפני הקב"ה - תפילתו תועבה, ומוטב היה שלא היתה באה לעולם. אבל אם זה להיפך, שהאדם מתפלל, לומד ועושה מצוות עם ענוה ושפלות, אז אין גבול למדרגות הנשגבות שהוא יכול להשיג.

יום שלישי

נבואת משה ושאר הנביאים

הרמב"ם כותב י"ג עיקרי אמונה שכל יהודי צריך להאמין בהם, שנים מהם, העיקר השביעי והשמיני, קשורים לאמונה בנבואה.

העיקר השביעי זה להאמין במושג נבואה, שהקב"ה משרה שכיתו על נביאים מסוימים, ונבואות שלהם אומרים מתגלים דברים שעתידיים להיות, וכן תוכחות ואזהרות לשוב בתשובה, וכל דברי הנביאים הם אמת לאמיתם.

העיקר השמיני שכותב הרמב"ם, זו האמונה בנבואת משה רבינו, שהוא היה אדון לכל הנביאים, ונבואתו היתה מיוחדת וגדולה יותר משאר הנביאים האחרים, כמו שנאמר 'ולא קם נביא בישראל כמשה'.

מגן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מביא על כך את מה שנאמר בפרשה, שיהושע בן נון ראה את **'אלדד ומידד מתנבאים במחנה'**, הכוונה, שעשו פעולות שתחול עליהם הנבואה, כמו שכתוב בפסוקי הנביאים, שמתו שרצו בני הנביאים להדבק בנבואה, היו מעוררים את עצמם בשמחה בכלי שיר, שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה.

וכאשר ראה אותם עושים פעולות שגיע עליהם הנבואה, אמר למשה רבינו **'אדוני משה כלום'**, יהושע בן נון ראה בזה פחיתות כבוד ופגיעה במשה רבינו, שכאלו בזמן שיש את משה, שהוא אדון הנביאים, ונבואתו גדולה מכולם, צריכים להגיע להתגלות של נבואה לנביאים נוספים!

אבל משה רבינו אמר לו **'המקנא אתה לי'** האם אתה חושש לכבודי שיהיו עוד נביאים בימי. בדיוק להיפך, **'ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם'**, ואין שום חיסרון או פחיתות כבוד בזה שתנוח על יהודים נוספים רוח של נבואה, ויבואו גם הם להביקות בעליה.

יום רביעי

כח הדיבור

כח הדיבור הוא כח עצום מאד, ואדם יכול לפעול דברים נשגבים בכח התפילה, ולכן צריך מאד לשמור את הפה מדברים בטלים, וכל שכן מדברים אסורים רחמנא ליצלן, שפוגמים בכח הדיבור, כי אינה דומה תפילה הנאמרת בפה פגום ומקולקל, כמו תפילה הנאמרת בפה נקי ומתוקן. ולכן ברא הקב"ה לאדם את השפתים על הפה, כדי שאלו ישמרו על הפה שלא ידבר דיבורים שיפגמו בו. אומר מגן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוח חותם', שזה מרומז בפרשת החצוצרות: **'עשה לך שתי חצוצרות כסף'**, 'ב' חצוצרות' [כשכותבים בכתיב חסר, כמו שנכתב כמה פעמים בפרשה] הם בגימטריא 'שפת' (790), לרמז שצריך לשמור את השפתים נקיות כמו כסף, כמו שכתוב (תהלים יב ז) 'אֶקְמוֹת ה' אֶקְמוֹת סְהָרוֹת כֶּסֶף צְרוּרָה בְּעֵלֶּיל לְאָרֶץ'. ואין ישמור על שפתיו?

'מקשה תעשה אותם' - יעשה את שפתיו כ'מקשה' אחת, ולא ידבר דיבורים אסורים, ואז **'והיו לך למקרא העדה'**, מתי שידבר בפיו דברי מוסר ויראת שמים לאחרים, ישמעו לו, בגלל כוחו שבפיו השמור.

ממשיך הפסוק **'ולמסע את המחנות'** - כידוע שבשעת התפילה מעלים את העולמות, מעולם העשייה לעולם היצירה, ומעולם היצירה לעולם הבריאה, ומשם לעולם האצילות, ומי ששומר את פיו, 'יסיע' את העולמות מעולם אחד לגבוה יותר.

ופרשת החצוצרות מסתיימת בפסוק **'כי אני ה' אלהיכם'**, שאדם לא יחשוב שמספיק בשמירת הפה, אבל הלב יכול להיות ריקני ולחשוב מחשבות אסורות, ולכן מסיימת התורה **'כי אני ה' אלהיכם'** היודע את כל מחשבות הלב, ולכן גם את הלב תתקנו ותתוכנו, ואז תתקבל תפילתכם ברצון, וכמו שאמר דוד המלך: 'יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה' צורי וגואלי'.

יום חמישי

דו שיח בין הנשמה לגוף

אחד מפלאי הבריאה הגדולים ביותר, זה חיבור הנשמה הרוחנית עם הגוף הגשמי, שבצירוף שניהם אדם יכול לעבוד את הקב"ה.

יום ראשון

הלימוד מפסח שני

את התפילה תיקנו כנגד הקרבנות, כידוע, וכמו שנאמר 'ונשלמה פרים שפתינו'.

אבל, יכולה להתגבב חלילה מחשבה בלב האדם, שהוא אינו ראו לעמוד בתפילה לפני הקב"ה, שהרי הקב"ה החריב את בית המקדש, ולא רצה יותר בעבודת הקרבנות.

ובפרט שאנחנו היום כולנו טמאים מתים ומלאים בחטאים, ואין נתקבל התפילה לפני הקב"ה, שהרי היא כמו קרבן.

על טענה זו משיב ומסביר מגן 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן', וכך מבאר את הפסוקים בפרשה שלנו:

'ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם, ולא יכלו לעשות הפסח'. המילה **'ולא'** עולה בגימטריא כמנין המילה 'ויהיו', וכאילו כתוב בפסוק הזה 'אשר היו טמאים לנפש אדם **ויהיו'**, שלא רק הם היו טמאים, אלא עוד יהיו בעתיד אנשים כאלו ש'יהיו' טמאים כמותם.

הכוונה היא לכל הדורות הבאים, עד ימינו אנו.

'ולא יכלו לעשות את הפסח' - 'פה סח' זה הוא רמז לתפילה, שהאנשים האלו יחשבו שאינם ראויים לעמוד בתפילה.

'כיום ההוא' - זהו זמן הגלות, כמו שכתוב (איכה א יג) 'תנני שוממה כל היום דוהו'.

ואותם אנשים יטענו 'אנחנו טמאים לנפש אדם', 'נפש אדם' עולה בגימטריא **'היא גלות אדום'**, כלומר, בגלל טומאתם בגלות, הם לא יכולים להתפלל, וחוששים שהקב"ה לא ישמע את תפילתם.

על זה הקב"ה משיב לכנסת ישראל ואומר: **'דבר אל בני ישראל לאמרי'**, כמו במדבר, כשהיו אנשים טמאים שלא יכלו לעשות את הפסח, עדיין יציינו את קרבנם, ותיקנתי להם פסח שני, כך **'איש איש כי יהיה טמא לנפש'**, ולא רק בדור ההוא, אלא **'לכם או לדורותיכם'**, גם בדורות הבאים, **'ועשה פסח לה'** - כל אחד יוכל לעשות את הפסח, את התפילה, ותפילותיהם של בני ישראל ת-מ-י-ד יתקבלו ברצון לפני אדון הכל.

יום שני

תורה לשמה - מכניעה את הקליפות

מעלת לימוד תורה לשמה - גדולה מאד, על ידה אדם יכול לדבוק בקב"ה, אפילו כשהוא מצוי בעולם הזה, בתוך גוף גשמי. ועל ידי לימוד התורה זוכה לשכר גדול מאד, עד שנקרא 'קרוב אל המלך', בגלל שעוסק בתורת ה' שנקראת 'בת המלך', ולכן גם תפילתו נשמעת תמיד.

מגן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מאריך ומבאר עוד את מעלת הולמד תורה לשמה: האר"י הקדוש מפרש את הכוונה של 'תורה לשמה' - לשם האות ה', 'לשמה' - לשם ה', שזוהי השכינה הקדושה שנאחזת באות ה' האחרונה של שם הוי"ה, ועל ידי שלומד לשם [האות] ה', כלומר, לשם השכינה, אז הוא מביא שפע גדול לכל העולמות, וממתק את הדינים הקשים שנאחזים בשכינה.

ומוסיף על זה את דברי החיד"א עליו השלום, שגדול מאד כח התורה הקדושה, וביכולתה להכניע את הקליפות הטמאות, וזה רמז במילה 'תורה', שהיא עולה בגימטריא 'סמא"ל לילית' (611), שהם הקליפות הקשות ביותר.

עוד מוסיף רבינו 'אביר יעקב' ורומז בפסוק דברי חיזוק ללימוד התורה לשמה:

'בהעלותך את הנרות' - זה הוא רמז לתורה הקדושה שנדרשת בשבעים פנים, כנגד **'שבעת קני המנורה'** - כל נר כולל עשר פנים. סופי תיבות של 'נרות אל מול פני המנורה יאירו' בגימטריא 481, כמנין המילה 'לילית' עם הכולל. וראשי התיבות של 'נרות אל מול פני המנורה' עולה בגימטריא 131, כחשבון המילה 'סמא"ל'.

ללמד, שאם אדם רוצה לבטל את הקליפות הטמאות, שיתחזק בלימוד התורה 'לשמה', **'אל מול פני המנורה'** - בשביל תיקון השכינה, ואז **'יאירו שבעת הנרות'**, ובכך זה יתבטלו הקליפות הטמאות.

